

Neðansjávarvatnsleiðsla til Vestmannaeyja, fyrirspurn um matsskyldu – Svör við umsögnum

Í eftirfarandi töflu er yfirlit yfir athugasemdir úr umsögnum sem borist hafa við matsskyldufyrirspurn um lagningu neðansjávarvatnsleiðslu NSL4 til Vestmannaeyja og viðbrögð Vestmannaeyjabæjar við þeim.

Nr.	Umsagnaraðili	Kafli í fyrirspurn	Athugasemd	Viðbrögð
1.1	Rangárþing eystra	6.3 Heildarniðurstaða	Að mati skipulags- og umhverfisnefndar og sveitarstjórnar Rangárþings eystra tekur matsáætlunin á helstu þáttum umhverfismats. Rangárþing eystra óskar eftir að framkvæmdin verði unnin í góðu samstarfi við landeigendur.	Framkvæmdaraðili mun leitast eftir góðu samstarfi við landeigendur.
2.1	Hafrannsóknastofnun	6.3 Heildarniðurstaða	Hafrannsóknastofnun hefur farið yfir fyrirspurnina um matsskyldu og metur það svo að ný vatnsleiðsla til Vestmannaeyja sé ekki líkleg til að hafa í för með sér umtalsverð umhverfisáhrif. Neðansjávarvatnsleiðslan liggur til hliðar við núverandi leiðslu og allt rask vegna hennar er óverulegt.	Umsögn kallar ekki á viðbrögð.
3.1	Náttúrufræðistofnun	5.4 Fuglar	Eins og fram kemur í matsskyldufyrirspurninni er lagnaleiðin að hluta innan svæðisins Vestmannaeyjar sem Náttúrufræðistofnun hefur tilnefnt á B-hluta Náttúruminjaskrár vegna vistgerða, fugla og sela. Þá nær lagnaleiðin inn á tvö svæði á C-hluta náttúruminjaskrár, það eru Ystiklettur og Helgafell og Eldfell og leiðin er að hluta innan tveggja mikilvægra fuglasvæða, Vestmannaeyja og Suðurlandsundirlendis.	Umsögn kallar ekki á viðbrögð.
3.2	Náttúrufræðistofnun	5.1 Jarðmyndanir	Lagnaleiðin er á nútímahrauni þar sem hún kemur á land í Vestmannaeyjum en þar hefur hrauninu þegar verið raskað og verndargildið því lágt.	Umsögn kallar ekki á viðbrögð.
3.3	Náttúrufræðistofnun	6.3 Heildarniðurstaða	Náttúrufræðistofnun telur að nægjanlega sé gerð grein fyrir framkvæmdinni og umhverfisáhrifum hennar og tekur undir þá niðurstöðu að framkvæmdin muni hafa óveruleg áhrif á jarðmyndanir, vatnafar gróður og fugla og að ekki sé þörf á að hún fari í umhverfismat.	Umsögn kallar ekki á viðbrögð.
4.1	Heilbrigðiseftirlit Suðurlands	6.3 Heildarniðurstaða	Heilbrigðiseftirlit Suðurlands hefur farið yfir ofangreinda tilkynningu fyrir téða framkvæmd og gerir engar athugasemdir. Embættið telur að tilkynningin geri nægjanlega grein fyrir eðli, umfangi og umhverfi framkvæmdarinnar, sem og mótvægisaðgerðum og vöktun. Embættið telur að varanleg umhverfisáhrif framkvæmdarinnar önnur en sjónræn og staðbundin í næsta nágrenni hennar séu hverfandi/óveruleg og mögulegt að milda þau með góðri umgengni á framkvæmdatíma og vönduðum frágangi umhverfis og mannvirkja að framkvæmdum loknum. Embættið metur málið því sem svo að framkvæmdin kalli ekki á mat á umhverfisáhrifum að teknu tilliti til þeirra viðmiða sem koma fram í 2. viðauka laga um umhverfismat framkvæmda og áætlana.	Umsögn kallar ekki á viðbrögð.
4.2	Heilbrigðiseftirlit Suðurlands	1.2 Matsskylda og leyfi	Heilbrigðiseftirlit Suðurlands veitir vatnsveitum starfsleyfi skv. lögum nr. 7/1998 um hollustuhætti og mengunarvarnir, lögum nr. 93/1995 um matvæli, reglugerð nr. 536/2001 um neysluvatn og reglugerð nr. 533/2001 um breytingu á reglugerð nr. 796/1999 um varnir gegn mengun vatns.	HS Veitur eru rekstraraðili vatnsveitunnar í Vestmannaeyjum eins og fram kemur í 1. kafla matsskyldufyrirspurnar og mun því sjá um öflun leyfis til reksturs vatnsveitunnar.

Nr.	Umsagnaraðili	Kafli í fyrirspurn	Athugasemd	Viðbrögð
4.3	Heilbrigðiseftirlit Suðurlands	1.2 Matsskylda og leyfi	Einnig veitir embættið starfsleyfi vegna mögulegra verkþátta á meðan á framkvæmdum stendur, s.s. efnisnámi, fyllingu þar sem hentugur úrgangur sem ekki er spilliefni er nýttur á tæknilegan hátt við landmótun og eftir atvikum verktakaaðstöðu skv. reglugerð nr. 550/2018 um losun frá atvinnurekstri og mengunarvarnaeftirlit starfsmannabúða skv. reglugerð nr. 903/2024 um hollustuhætti.	Framkvæmdaraðili mun sækja um starfsleyfi eftir því sem við á um verkþætti framkvæmdarinnar.
5.1	Vegagerðin - Suðursvæði	1.2 Matsskylda og leyfi	Vegagerðin bendir á að samkvæmt lögum um vitamál nr. 132/1999 skal afla samþykkis Samgöngustofu fyrir legu slíkra lagna til að tryggja öryggi siglinga.	Framkvæmdaraðili mun afla samþykkis Samgöngustofu í samræmi við lög nr. 132/199 um vitamál, til að tryggja öryggi siglinga, líkt og kemur fram í kafla 1.2 í matsskyldufyrirspurn.
5.2	Vegagerðin – Suðursvæði	1.2 Matsskylda og leyfi	Þá þarf einnig að tryggja samráð við Landhelgisgæslu Íslands vegna skráningar í sjókort.	Framkvæmdaraðili mun hafa samráð við Landhelgisgæslu Íslands vegna skráningar í sjókort.
5.3	Vegagerðin - Suðursvæði	1.2 Matsskylda og leyfi.	Ef framkvæmdin felur í sér búnað í sjó, tímabundinn eða varanlegan, á hann að vera greinilega merktur á yfirborði	Framkvæmdaraðili mun leita samráðs við Vegagerðina varðandi merkingar á yfirborði á búnaði í sjó.
5.4	Vegagerðin - Suðursvæði	6.3 Heildarniðurstaða	Að mati Vegagerðarinnar gera fyrirliggjandi gögn ekki fullnægjandi grein fyrir áhrifum framkvæmdarinnar á öryggi siglinga og leiðarmerki. Í matsskýrslunni eru siglingaleiðir ekki sýndar og ekki er heldur fjallað um möguleg áhrif framkvæmda við vatnsleiðsluna á siglingar, þar á meðal á framkvæmdatíma. Æskilegt er að unnið verði áhættumat á áhrif á siglingar og að siglingaleiðir og leiðarmerki verði rýnd og sýnd á sjókort.	Ekki er sérstaklega fjallað um siglingar í greinargerð fyrirspurnar en afstaða tengipunktur á Landeyjarsandi í um 2 km fjarlægð vestan við Landeyjarhöfn og stefna pípu frá landi kemur fram á mynd 2.2. Gera má ráð fyrir að á opnu hafsvæði á milli lands og Eyja eigi framkvæmd við lagningu pípunnar ekki að hafa áhrif á siglingar um svæðið. Það er helst þegar kemur að því að tengja pípuna í landi í Skansfjöru sem huga þarf vel að skipulagningu og samvinnu aðila til að framkvæmdin hafi ekki áhrif á siglingar um höfnina í Vestmannaeyjum. Nokkur reynsla á að vera komin á sambærilegar framkvæmdir við innsiglinguna að höfninni í Vestmannaeyjum og vatnslögnin verður tekin í land á sama stað og eldri vatnslögn, NSL3. Samráð verður haft við Vegagerðina um þörf á gerð áhættumats siglinga og einnig um gerð og staðsetningu leiðarmerkja.
5.5	Vegagerðin - Suðursvæði	1.2 Matsskylda og leyfi	Vegagerðin leggur áherslu á mikilvægi þess að tilkynnt verði um tímabundin áhrif á siglingar þegar þær koma til framkvæmda, í samráði við Vegagerðina, þannig að sjófarendur geti gert viðeigandi ráðstafanir. Þá þarf sérstaklega að taka tillit til siglinga Vestmannaeyjaferjunnar Herjólfss á framkvæmdatímanum og tryggja að rekstur ferjunnar verði ekki skertur. Ef ekki er unnt að auglýsa fyrirhugaðar takmarkanir með nægum fyrirvara skal senda siglingaviðvörðun í gegnum vaktstöð siglinga. Að loknum framkvæmdum ber að skila upplýsingum um staðsetningu búnaðar.	Framkvæmdaraðili mun hafa samráð við Vegagerðina um möguleg tímabundin áhrif á siglingar á framkvæmdatíma, með sérstakri áherslu rekstur Herjólfss. Viðvaranir verða sendar í gegn um vaktstöð siglinga ef við á. Upplýsingum um staðsetningu búnaðar að loknum framkvæmdum verður skilað til viðeigandi aðila.
6.1	Umhverfis- og orkustofnun	1.2 Matsskylda og leyfi	Lagning sæstrengja og neðansjávarleiðsla er háð samþykki Umhverfis- og orkustofnunar skv. 9. gr. laga nr. 33/2004 um varnir gegn mengun hafs og stranda og reglugerð nr. 600/2018 um heimild til lagningar sæstrengja og neðansjávarleiðslna. Framkvæmdir skulu samræmast skipulagi samkvæmt skipulagslögum eða lögum um skipulag haf- og strandsvæða. Með umsókn um leyfi fyrir lagningu neðansjávarleiðslu þarf að fylgja áhrifamat á viðkomandi vatnshlot gert í samræmi við leiðbeiningar stofnunarinnar. Mikilvægt er að ástand vatnshlota hraki ekki við framkvæmdina, enda eru umhverfismarkmið vatnshlota lagalega bindandi skv. lögum nr. 36/2011 um stjórn vatnamála.	Framkvæmdaraðili mun sækja um heimild fyrir lagningu vatnslagnarinnar í samræmi við upptalin lög og reglugerð eins og fram kemur í kafla 1.2 í fyrirspurn. Umsókninni mun fylgja áhrifamat á vatnshlot í samræmi við leiðbeiningar UOS.
7.1	Samgöngustofa	1.2 Matsskylda og leyfi	Rétt er að benda á að samkvæmt lögum nr. 132/1999 um vitamál skal, til að tryggja öryggi siglinga, áður en sæstrengir eða neðansjávarleiðslur eru lagðar afla samþykkis Samgöngustofu fyrir legu þeirra. Úr 10 gr.: „Til að tryggja öryggi siglinga skal áður en sæstrengir eða neðansjávarleiðslur eru lagðar afla samþykkis Samgöngustofu fyrir legu þeirra. Áður en samþykki er veitt skal stofnunin leita álits hagsmunaaðila í sjávarútvegi.“	Framkvæmdaraðili mun afla samþykkis Samgöngustofu í samræmi við lög nr. 132/199 um vitamál, til að tryggja öryggi siglinga, líkt og kemur fram í kafla 1.2 í matsskyldufyrirspurn.

Nr.	Umsagnaraðili	Kafli í fyrirspurn	Athugasemd	Viðbrögð
8.1	Minjastofnun	6.3 Heildarniðurstaða	Minjastofnun hefur kynnt sér skýrsluna og gerir ekki athugasemdir. Frá sjónahóli minjavörslu telur stofnunin ekki þörf á að framkvæmdin fari í umhverfismat.	Umsögn kallar ekki á viðbrögð.
9.1	Vestmannaeyjabær	6.3 Heildarniðurstaða	Vestmannaeyjabær gerir ekki athugasemdir við framkvæmd við lagningu NSL4 og þykir greinargerð gera góða grein fyrir framkvæmdinni. Lega lagnarinnar fer um raskað svæði í fjöruborði við Skansinn og í vinnu við gerð fyrirspurnar um matsskyldu hefur verið gert ráð fyrir framtíðarnýtingu svæðisins.	Umsögn kallar ekki á viðbrögð.
9.2	Vestmannaeyjabær	6.3 Heildarniðurstaða	Á framkvæmdatíma er mikilvægt að gott samráð verði haft við hafnaryfirvöld í Vestmannaeyjum og sjófarendur. Eflaust væri gott að funda í aðdraganda framkvæmdanna og gera skriflega lýsingu á fyrirkomulagi þess samráðs auk áhættumats. Sumarið 2025 voru lagðir til Vestmannaeyja tveir sæstrengir sem einnig komu upp í minni Vestmannaeyjahafnar og gekk framkvæmdin vel. Eflaust má leita í reynslu af þeirri framkvæmd.	Framkvæmdaraðili tekur undir mikilvægi þess að hafa gott samráð við hafnaryfirvöld og sjófarendur.